

Utbildningsförvaltningen
Cecilia Wästborn
0171-626426
cecilia.wastborn@enkoping.se

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Svar på ledamotsinitiativ från Moderaterna om lunch för pensionärer/seniorer på skolor

Förslag till beslut

Förslag till nämnden

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden avslår ledamotsinitiativet utifrån att det inte ryms inom nämndens ansvarsområde.

Beskrivning av ärendet

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 18 maj 2022 § 110 att skicka ett ledamotsinitiativ från Mats Flodin (M) på beredning till förvaltningen. I ledamotsinitiativet föreslås att förvaltningen ska ta fram ett förslag för hur pensionärer/seniorer i Enköping skulle kunna erbjudas att köpa och äta lunch på de kommunala skolorna.

Förslaget kommer också utifrån en interpellation som besvarades på kommunfullmäktige den 14 mars 2022 § 26. I interpellationen ställs fråga om möjlighet för pensionärer att få äta lunch i kommunens skolor. Interpellanten beskriver att det finns många pensionärer som lever i ofrivillig ensamhet och att det kan bli märkbart speciellt vid måltider. Något som skulle kunna minska det är att erbjuda lunch i skolor. Vidare anför interpellanten att det finns forskning som visar på positiva effekter när olika generationer möts.

Utbildningsförvaltningens bedömning

LUNCH PÅ SKOLOR FÖR PENSIONÄRER I ANDRA KOMMUNER

Det finns flera exempel på kommuner som erbjuder pensionärer att äta lunch på grundskolor, bland annat Uppsala kommun och Västerås stad.

I Västerås stad så väcktes frågan om möjlighet för äldre, som bor långt från servicehus att kunna äta lunch i skolor, av det kommunala pensionärsrådet (KPR). Äldrenämnden i Västerås beslutade i augusti 2013 att ge sociala nämndernas förvaltning i uppdrag att starta en försöksverksamhet där man erbjöd lunch till äldre personer på två av stadens kommunala skolor. Syftet med försöksverksamheten

var att äldre som hade långt till en restaurang på ett servicehus skulle få möjlighet att äta lunch på en skola. Det skulle i sin tur möjliggöra social gemenskap mellan generationerna. I Västerås stads rapport "Äldres möjlighet att äta lunch i skolmatsalar – Projektuppföljning" beskrivs att de skolor som valts till projektet är två skolor som finns i områden där det saknas servicehus och därmed servicehusrestaurang. I rapporten framgår att de äldre som, under pilotprojektet, ätit lunch på skolorna har tyckt att maten har varit god och uppskattad. Idag finns möjlighet för äldre att äta lunch på fyra kommunala grundskolor (det finns ca 40 kommunala grundskolor).

Även i Uppsala kommun så startade det genom ett projekt. Det var dåvarande äldreförvaltningen som genomförde pilotprojektet. Syftet med projektet var att seniorrestaurangsverksamheten skulle utökas så att det gavs möjlighet att äta seniorlunch på flera platser i kommunen (främst landsbygden). Ytterligare ett syfte var att skapa socialt forum för att minska äldres upplevelse av ensamhet. Det var tänkt som ett pilotprojekt som skulle pågå under tre månader. Det fick dock avbrytas tidigare på grund av pandemin. Under tiden som projektet pågick fick det positiv respons från skolor och äldre. Idag erbjuds seniorluncher på 19 kommunala grund- och gymnasieskolor (det finns ca 70 kommunala grund- och gymnasieskolor).

UTBILDNINGS- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDENS MÖJLIGHET ATT ERBJUDA LUNCH TILL PENSIONÄRER PÅ SKOLOR

Som beskrivits ovan finns det exempel på kommuner som möjliggjort för pensionärer att äta lunch på skolor. Frågan är dock inte helt enkel. En svårighet som uppstår är att erbjudande av skollunch till andra än barn och elever inte kan anses rymmas inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens (UAN) reglemente. Intentionen i interpellationen gör att det snarare får anses hamna inom kommunstyrelsen ansvarsområden. Detta utifrån att kommunstyrelsen i reglemente har det övergripande ansvaret för social hållbarhet. Om det inte anses hamna inom social hållbarhet behöver det ses över vidare inom vilken nämnds ansvarsområde frågan hamnar.

BEDÖMNING OM PLATS OCH PERSONAL

Rektorerna på de kommunala grundskolorna beskriver att det redan idag är trångt i skolornas matsalar. Det är svårt att utifrån utrymme erbjuda att några andra än skolans elever äter lunch där. På någon skola skulle det eventuellt vara möjligt att, utifrån utrymme, erbjuda lunch efter att skolans elever har ätit. Dock skulle en sådan lösning innebära att måltidspersonalens arbetsuppgifter skulle bli förskjutna vilket skulle påverka arbetstiden. När elevernas lunch är avslutad ska personalen städa och förbereda mellanmål. Bedömningen är att antalet medarbetare eventuellt

skulle behöva utökas om lunch till andra än skolans elever skulle erbjudas efter att eleverna ätit.

Det är tekniska nämnden som är ansvarig nämnd för kommunens måltids- och städservice. Det är avdelningen måltidsservice på stadsbyggnadsförvaltningen som ansvarar kommunens kök inom skola och förskola.

TRYGGHET OCH SÄKERHET I SKOLAN

Om lunch för pensionärer i skolans lokaler skulle erbjudas finns också aspekter kopplat till trygghet och säkerhet som behöver tas hänsyn till.

KOMMUNENS MÖJLIGHETER TILL LUNCH FÖR PENSIONÄRER I SKOLOR

Förvaltningen vill också göra ett medskick att det finns vissa regleringar i kommunallagen som kan påverka möjligheterna att erbjuda lunch till pensionärer på skolorna. Det kan till exempel handla om likabehandlingsprincipen, självkostnadsprincipen och kommunens möjlighet att bedriva näringsverksamhet. Även i konkurrenslagen finns bestämmelser som bör ses över om de påverkar möjligheten.

FÖRVALTNINGENS SLUTSATS

Förvaltningens bedömning är att uppdraget om lunch till pensionärer inte rymms inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens reglemente. Om frågan ska utredas vidare så bör den utifrån interpellationens intentioner snarar hamna inom kommunstyrelsens reglemente eller ses över inom vilken nämnds ansvarsområde frågan hör hemma. Bedömningen är vidare att det utifrån dagens lokaler kan vara svårt att erbjuda lunch till andra än skolans elever. Ett sådant erbjudande kan också innebära att det behövs en utökning av måltidspersonal.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse - Svar på ledamotsinitiativ från Moderaterna om lunch för pensionärer/seniorer på skolor, daterad 2022-08-19

Bilaga 1 Ledamotsinitiativ om lunch för pensionärer/seniorer på skolor

Bilaga 2 Protokollsutdrag från utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden den 18 maj 2022 § 110

Linda Lindahl
Förvaltningschef
Enköpings kommun

Cecilia Wästborn
Utredare
Enköpings kommun

Uppdrag till utbildningsförvaltningen

Kom med ett förslag på hur vi skulle kunna erbjuda "seniorerna" i Enköping att äta osubventionerad lunch i våra skolor (eller förskolor). Se även nedanstående bilagor.

Mats
Ordförande utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Bilaga 1 Interpellationsfråga

Från: [Solweig Sundblad](#)
Till: [Clara Thorgren](#)
Ärende: Interpellation
Datum: den 20 januari 2022 23:42:57

Till Kommunstyrelsens ordförande Peter Book

Januari 2022

Interpellation

Många pensionärer lever idag i ofrivillig ensamhet och den kan bli särskilt påtaglig vid måltider. Ett sätt att bryta den är att låta pensionärer äta lunch i kommunens skolor.

Forskning har visat positiva resultat när yngre och äldre generationer kan mötas i olika former. Just detta att pensionärer kan äta lunch i skolor startade Uppsala upp strax innan pandemin med gott resultat och kommer att fortsätta när restriktionerna tagits bort.

Min fråga är om du är beredd att verka för att pensionärer får möjlighet att äta lunch i kommunens skolor. Att detta kan vara på plats när restriktionerna tagits bort och samhället öppnat upp igen.

Solweig Sundblad (S)

Skickat från min iPad

Bilaga 2 Interpellationssvar

Interpellationssvar till Solveig Sundblad gällande pensionärer möjlighet att äta lunch i kommunens skolor

Solveig Sundblad säger i sin interpellationsfråga att många pensionärer lever i ofrivillig ensamhet och att den kan bli särskilt påtaglig vid måltider. Ett sätt att bryta den skulle kunna vara att låta pensionärer äta lunch i kommunens skolor. En annan positiv konsekvens av detta skulle kunna vara att olika generationer möts på ett naturligt sätt.

Först vill jag säga att Jag tycker att Sundblads förslag är både trevligt och intressant. Det är ett bra exempel på ett möjligt samarbete över förvaltningsgränserna och som skulle kunna leda till ett ökat värde för Enköpingsborna.

Sundblad tar som exempel Uppsala kommun där man nyligen infört denna möjlighet på prov i några utvalda skolor. Men möjligheten att äta i kommunala skolor har erbjudits pensionärer i flera svenska kommuner i många år. Så det bör finnas god erfarenhet kring detta att få från dem.

Ett mycket konkret problem hos oss är att de flesta kommunala skolorna i Enköping just nu är fullbelagda (och därmed matsalarna). Situationen kan dock bli något bättre när den nya gymnasieskolan tas i bruk 2024 och när Lillsidanskolan och nya Örsundsbroskolan invigs något år senare. Situationen i våra förskolor är inte heller mycket bättre. Även om det byggs flera nya förskolor så är det ont om platser de närmaste åren.

Trots det är vi positiva till att redan nu låta utbildningsförvaltningen göra en analys av situationen.

Mats Flodin

Ordförande utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Paragraf 110

Ärendenummer UAN2022/631

Ledamotsinitiativ från Moderaterna - Lunch för seniorer.

Beslut

Ledamotsinitiativet skickas på beredning till förvaltningen.

Beskrivning av ärendet

Ett ledamotsinitiativ har inkommit till förvaltningen den 2022-04-27 som lyder

Kom med ett förslag på hur vi skulle kunna erbjuda "seniorerna" i Enköping att äta osubventionerad lunch i våra skolor (eller förskolor).

Bilaga 1:

Interpellation.

Många pensionärer lever idag i ofrivillig ensamhet och den kan bli särskilt påtaglig vid måltider. Ett sätt att bryta den är att låta pensionärer äta lunch i kommunens skolor. Forskning har visat positiva resultat när yngre och äldre generationer kan mötas i olika former. Just detta att pensionärer kan äta lunch i skolor startade Uppsala upp strax innan pandemin med gott resultat och kommer fortsätta när restriktionerna tagits bort. Min fråga är om du är beredd att verka för att pensionärer får möjlighet att äta lunch i kommunens skolor. Att detta kan vara på plats när restriktionerna tagits bort och samhället öppnat upp igen.
Solveig Sundblad (S)

Bilaga 2 Interpellationssvar

Interpellationssvar till Solveig Sundblad gällande pensionärer möjlighet att äta lunch i kommunens skolor

Solveig Sundblad säger i sin interpellationsfråga att många pensionärer lever i ofrivillig ensamhet och att den kan bli särskilt påtaglig vid måltider. Ett sätt att bryta den skulle kunna vara att låta pensionärer äta lunch i kommunens skolor. En annan positiv konsekvens av detta skulle kunna vara att olika generationer möts på ett naturligt sätt.

Först vill jag säga att Jag tycker att Sundblads förslag är både trevligt och intressant. Det är ett bra exempel på ett möjligt samarbete över förvaltningsgränserna och som skulle kunna leda till ett ökat värde för Enköpingsborna.

Sundblad tar som exempel Uppsala kommun där man nyligen infört denna möjlighet på prov i några utvalda skolor. Men möjligheten att äta i kommunala skolor har erbjudits pensionärer i flera svenska kommuner i många år. Så det bör finnas god erfarenhet kring detta att få från dem.

Ett mycket konkret problem hos oss är att de flesta kommunala skolorna i Enköping just nu är fullbelagda (och därmed matsalarna). Situationen kan dock bli något bättre när den nya gymnasieskolan tas i bruk 2024 och när Lillsidanskolan och nya Örsundsbroskolan invigs något år senare. Situationen i våra förskolor är inte heller mycket bättre. Även om det byggs flera nya förskolor så är det ont om platser de närmaste åren.

Trots det är vi positiva till att redan nu låta utbildningsförvaltningen göra en analys av situationen.

Mats Flodin

Ordförande utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden
